

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE,
DEZVOLTĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI

MINISTERUL JUSTIȚIEI

EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN GORJ
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 – 2020

Raport de evaluare

- I. **Introducere**
- II. **Constatări**
- III. **Bune practici**
- IV. **Recomandări**

I. INTRODUCERE

Adresa fizică: bulevardul Eroilor nr. 5, municipiul Târgu-Jiu, județul Gorj

Adresa virtuală: www.cjgorj.ro, e-mail: consjud@cjgorj.ro

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Lege nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare Codul penal;

- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările ulterioare.

Misiune / atribuții/ competențe: Potrivit chestionarului de evaluare, Consiliul Județean Gorj este autoritate a administrației publice județene, constituită pentru dezvoltarea economico-socială a județului, gestionarea patrimoniului acestuia și coordonarea activităților consiliilor comunale și orășenești, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.

Misiunea de evaluare a constat în analiza chestionarului transmis de instituția evaluată și în efectuarea vizitei de evaluare la sediul instituției în data de **11 septembrie 2019** între orele 13:00 - 16.00.

Componența echipei de evaluare:

- , inspector de integritate, Agenția Națională pentru Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- , consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale;
- , consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice centrale;

Din partea Secretariatului Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție a participat domnul , personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor în cadrul Direcției de Prevenire a Criminalității a Ministerului Justiției.

Din partea Consiliului Județean Gorj au participat:

- - Vicepresedinte Consiliul Județean Gorj
- - Secretar General al Județului
- - Sef Serviciu Serviciul resurse umane, managementul funcției publice și al unităților sanitare preluate
- - consilier superior la Serviciul Serviciul resurse umane, managementul funcției publice și al unităților sanitare preluate
- - consilier superior la Compartimentul informații, relații publice și secretariat ATOP (Autoritate Teritorială de Ordine Publică)
- - consilier superior la Compartimentul informații, relații publice și secretariat ATOP (Autoritate Teritorială de Ordine Publică)
- - consilier juridic la compartimentul Aparatul Permanent

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Consiliului Județean Gorj și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului Județean Gorj nr. 102/24.07.2018 și poate fi consultată pe pagina de internet a instituției, la adresa:

<https://www.cjgorj.ro/Date%20site/Sedinte%20Consiliu/24.07.2018%20-%20Adoptate/102.%20HCJ%20modificare%20Organigrama%20si%20Stat%20functii%20iul%202018.pdf>

Populația județului Gorj este de aproximativ 362.610 locuitori. Din informațiile reprezentanților instituției, în acest moment, populația deservită ar fi de aproximativ 362.610.

În cadrul Consiliului Județean Gorj își desfășoară activitatea **un număr de 155 de persoane** (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), acesta fiind numărul de personal normat, după cum rezultă din organigrama instituției.

Tipul funcției	Nr. total de funcții	Din care femei	Din care bărbați	Total poziții ocupate în dec.2018	Total poziții vacante în dec. 2018
De demnitate publică	3	-	3	3	-
De conducere	20	11	8	19	1
De execuție	148	80	53	133	15

Structuri subordonate

1. Direcția Comunitară Județeană de Evidență a Persoanelor Gorj;
2. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj;
3. Serviciul Public Județean „Salvamond” Gorj;
4. Serviciul Județean de Gestionare a Deșeurilor și a Activităților de Salubritate Gorj;
5. Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefănescu”;
6. Școala Populară de Artă Tg-Jiu;
7. Biblioteca Județeană „Christian Tell” Gorj;
8. Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului” Tg-Jiu;
9. Centru Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj;
10. Spitalul Județean de Urgență Tg-Jiu;
11. Spitalul de Pneumofiziologie „Tudor Vladimirescu” - Runcu.

Numărul total de personal din cele 11 entități subordonate plus aparatul de specialitate este de aproximativ 2850 persoane.

Cu referire la resursele alocate pentru standardele supuse evaluării, defalcat pentru fiecare dintre acestea, prin chestionarul de evaluare s-au transmis următoarele informații:

a) resurse financiare (sunt evidențiate distinct resursele alocate pentru pregătirea profesională	-
b) resurse umane	156 de persoane își desfășoară activitatea în cadrul aparatului propriu de specialitate al Consiliului Județean Gorj
c) resurse materiale (calculatoare, spațiu pentru desfășurarea activității, acces la internet etc.):	- 1 sediu pentru desfășurarea activității; - 100 computere; - acces la internet prin fibră optică

II. CONSTATĂRI

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) **Conflictele de interese;**
- (2) **Transparența instituțiilor publice și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea;**
- (3) **Incompatibilități;**
- (4) **Declararea cadourilor;**
- (5) **Protecția avertizorului în interes public.**

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Consiliul Județean Gorj a transmis direcției de specialitate din cadrul MDRAP responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local următoarele documente:

- Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020;
- Planul de Integritate al Consiliului Județean Gorj;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe teme de evaluare în anul 2019;

În acest context, precizăm că în materia ce face obiectul evaluării nu s-a instituit un sistem de colaborare/consiliere/consultare cu unitățile aflate în subordine, coordonate sau sub autoritate, nefiind monitorizat stadiul aplicării prevederilor Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 la nivelul structurilor subordonate.

CONFLICTELE DE INTERESE

Atât din discuții cât și din chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

1. În cadrul Consiliului Județean Gorj nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, în cursul anului 2018. Drept consecință a acestui fapt, nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative;
2. Au fost implementate măsuri pentru prevenirea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese prin implementarea SCIM (Ordinul SGG 600/2018), precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate;
3. În legătură cu implementarea de măsuri de identificare timpurie a incidentelor de integritate (avere nejustificată, conflict de interese), în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate (ex. audit intern, registrul conflictelor de interese) au fost avute în vedere informări ale personalului cu privire la modul și termenele de depunere a acestor declarații;
4. Reprezentanții instituției au declarat că personalul din cadrul instituției a beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese. Nu au fost puse la dispoziția echipei de evaluare informații privind agenda și tematica acestor programe;
5. La nivelul instituției nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese. Gazdele au menționat faptul că au diseminat în schimb un chestionar privind cunoașterea Codului de conduită;

6. Instituția nu a adoptat o procedură internă privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese. Cu referire la proceduri, este important ca acestea să nu se limiteze la a relua texte din legislație, scopul procedurilor fiind acela de detaliere a etapelor de urmat, pornind de la textul legii, fără a adăuga la aceasta. De asemenea, procedura va trebui să aibă în vedere și interdicția reglementată de prevederile art. 25 din Legea nr. 176/2010. În acest sens s-a recomandat interlocutorilor consultarea paginii de internet a Agenției Naționale de Integritate, care conține o secțiune dedicată interdicțiilor de 3 ani.

Echipa de evaluare a amintit cu ocazia discuțiilor că elaborarea de proceduri fără o analiză temeinică poate genera o serie de riscuri specifice:

(a) supra-reglementare: se constată la nivelul întregii administrații o tendință tot mai accentuată de a elabora proceduri de lucru, fără o analiză temeinică a nevoii de reglementare. Există situații în care legislația primară sau secundară (mai ales în ipoteza în care un act normativ beneficiază de norme de aplicare) este suficientă și poate fi aplicată direct în viața instituției publice. Dimpotrivă, există și materii care sunt reglementate de o manieră generică, caz în care s-ar impune detalierea reglementării primare prin proceduri interne.

(b) reglementare inutilă: foarte multe proceduri se limitează, din păcate, la a copia textele legale pre-existente. Deși se poate recunoaște și în acest caz un merit al procedurii de a pune laolaltă texte uneori disparate, utilitatea unei astfel de proceduri este foarte redusă, întrucât nu ajută în mod efectiv personalul cărui i se adresează. Rolul procedurilor este de a traduce, în termeni cât se poate de concreți și aplicați, o prevedere generică într-un context instituțional particular.

(c) reglementare riscantă: prin intermediul unei proceduri nu se poate modifica sau restrânge aplicarea actelor normative de nivel *superior*. *Procedura detaliază o prevedere legală, dar nu o înlocuiește sau modifică.*

7. La nivelul instituției au fost desemnate persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de interese, în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 176/2010. Astfel, sunt două persoane care se ocupă de această activitate: una responsabilă de funcționarii publici din instituție, iar o a doua persoană având responsabilități în legătură cu consilierea consilierilor județeni, în raport de specificul activității acestora, reglementat de normele legale incidente. Sunt păstrate două registre distincte în acest sens;

8. Dintre persoanele responsabile potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 176/2010, doar una a beneficiat de programe de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de interese. În cadrul discuțiilor, experții prezenți la dezbateri au oferit posibile soluții necostisitoare de a da acces la formare a personalului desemnat cu responsabilități în materia ce face obiectul evaluării;

9. La nivelul Consiliului Județean Gorj nu au fost emise avertismente de integritate în desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică cu privire la potențiale conflicte de interese, de către Sistemul PREVENT, monitorizat de Agenția Națională de Integritate;

10. În ceea ce privește evitarea conflictelor de interese în cazul consilierilor județeni, ca măsură de diligență, conducătorul fiecărei ședințe de consiliu invită consilierii județeni ca în raport de ordinea de zi a ședinței să se abțină sau, după caz, să nu voteze, în cazul în care votul ar putea genera o încălcare a regimului conflictelor de interese. Atât în procesul verbal cât și în minuta de ședință se ia act de această împrejurare;

11. În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a

subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție¹, cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii;

12. La momentul vizitei nu există un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția post-angajare;

13. Reprezentanții Consiliului Județean Gorj au menționat cazierul administrativ care constituie o obligație în ceea ce privește numirea în funcția publică și care ar cuprinde informațiile de natură disciplinar-administrativă în legătură cu persoana în cauză (inclusiv interdicția de 3 ani reglementată de art. 25 din Legea nr. 176/2010). Deși ar fi de dorit ca în cazul cazierului administrativ, acesta să oglindească aspectele de natură disciplinar-administrativă, în realitate acesta poate furniza date numai în legătură cu sancțiunile disciplinare aplicate persoanei în cauză în temeiul raportului de muncă. În ceea ce privește interdicția de 3 ani despre care aminteam, ar trebui verificat Portalul existent pe pagina de internet a Agenției Naționale de Integritate (<https://www.integritate.eu/>).

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

¹ Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016 *privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 - 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „Pantouflage: Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora”.

Ca urmare a analizei paginii de internet a Consiliului Județean Gorj, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

1. La nivelul instituției, a fost desemnată o persoană specializată cu atribuții exclusive în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001. Atribuțiile acestei persoane desemnate sunt reglementate în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției;
2. Persoana responsabilă de aplicarea Legii nr. 544/2001 nu a beneficiat de instruire de specialitate în perioada de raportare, pe fondul lipsei de finanțare;
3. Pe pagina de internet sunt publicate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001, precum și rapoartele prevăzute de lege (care pot fi consultate la <https://www.cjgorj.ro/consiliul-judetean-gorj/informatii-utile/informatii-publice/>);
4. La avizierul instituției sunt publicate informații privind salarizarea funcțiilor/pozițiilor din instituție. De asemenea, atât pe pagina de internet cât și la avizierul instituției sunt publicate *lista cuprinzând documentele de interes public din instituție și lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii, în cadrul instituției*;
5. Ca metode de comunicare online a informațiilor de interes public, pe de o parte, pe pagina de internet a fost elaborat un model de cerere de acces la informații publice (<https://www.cjgorj.ro/Date%20site/Informatii%20Publice/Model%20-%20Cerere%20de%20informatii%20de%20interes%20public.pdf>), iar pe de altă parte, pentru comunicarea cu cetățenii Consiliul Județean Gorj folosește adresa de web, cât și o adresă de e-mail;
6. În ultimul an nu au fost semnalate situații de nerespectare a prevederilor Legii nr. 544/2001 - nici în ceea ce privește termenele, accesul la aceste informații, nefiind înregistrate, prin urmare, nici reclamații administrative ori plângeri în instanță;
7. Din discuție a rezultat că obiect al informației de interes public îl fac informațiile brute deținute de instituție, neexistând obligația legală a prelucrării acesteia sau a generării unei informații inexistente;
8. Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, pe pagina de internet a instituției documentele de interes public se regăsesc atât în format *pdf* editabil, dar și *pdf* needitabil (diferite formulare însă și bugetul instituției). Nu există o procedură internă privind publicarea în format deschis și nici un mecanism de monitorizare a acestui aspect;
9. Există o secțiune de informare legislativă, pe pagina de internet a instituției unde sunt publicate textele la zi ale actelor normative de interes (privind activitatea instituției, privind regimul declarării averilor și a intereselor, privind regimul incompatibilităților, etc.);
10. La nivelul instituției sunt înregistrate ocazional și solicitări de acces la fondul documentar al instituției, primite din partea persoanelor care efectuează studii și cercetări în folos propriu sau în interes de serviciu (art. 11 din Legea nr. 544/2003). Rezultatul documentării nu a fost niciodată comunicat de către solicitanți;
11. Pe pagina de internet a instituției, nu există o secțiune dedicată agendei de lucru a persoanelor din conducerea instituției;
12. Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Gorj au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată; astfel, s-au constatat următoarele:

- Există colaborare cu societatea civilă însă aceasta se situează la nivel redus, din cauza, în principal, interesului slab arătat de organizațiile neguvernamentale;
 - Cu privire la anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului cu respectarea termenului legal prevăzut de lege - se interpretează ca fiind obligatoriu termenul de 10 zile;
 - Proiectele supuse dezbaterii/consultării publice sunt însoțite de documente ce motivează/justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), precum și de eventuale studii de impact, fiind publicate în format *pdf* needitabil;
 - Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii;
 - Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii;
 - Nu au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, nu au fost redactate minute;
 - Nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată;
 - Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative.
 - Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicate, în vederea dezbaterii, hotărârile consiliului județean.
 - Cu referire la promovarea în condiții de urgență, potrivit art. 7 alin. (13) din lege, experții prezenți la dezbateri au menționat necesitatea întrunirii cumulative a condițiilor legale, după cum urmează: *„(13) În cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare.”*
 - Sunt publicate rapoartele anuale prevăzute de art. 13 alin. (2) din Legea nr.52/2003 pe pagina de internet a instituției; Raportul anual privind transparența decizională este publicat pe site-ul instituției.
13. Interlocutorii au anunțat intenția de a actualiza site-ul instituției, ocazie cu care este recomandabil să se aibă în vedere Standardul general de publicare a informațiilor de interes public, conținut de Anexa nr. 4 la SNA.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

1. În cadrul Consiliului Județean Gorj nu a existat niciun caz în care Agenția Națională de Integritate să fi emis raport de evaluare prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților;
2. Față de această împrejurare, din cuprinsul chestionarului rezultă că nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative;

3. Nu au fost elaborate și aprobate proceduri în materia prevenirii încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției;

Evaluatorii își păstrează observațiile anterioare formulate la capitolul privind „conflictul de interese”. Reiterăm că procedura va trebui să aibă în vedere și interdicția reglementată de prevederile art. 25 din Legea nr. 176/2010. În acest sens s-a recomandat interlocutorilor consultarea paginii de internet a Agenției Naționale de Integritate, care conține o secțiune dedicată interdicțiilor de 3 ani;

4. Cu referire la canalele de comunicare disponibile pentru situația în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, în chestionar a fost menționat faptul că nu a fost reglementat un astfel de canal însă din discuții a rezultat că oricine poate depune o sesizare la registratura instituției;

5. Personalul din cadrul instituției a participat, în perioada de referință, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților;

6. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

În legătură cu această temă, din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

1. Din chestionar rezultă că de vreme ce nu sunt bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, la nivelul instituției nu există documentele de evidență pentru declararea cadourilor, deși evidența acestor bunuri și constituirea comisiei de evaluare reprezintă obligații legale.

2. Nu a fost constituită, conform Legii nr. 251/2004, o comisie de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;

3. Cu referire la publicitatea unor astfel de cadouri primite în urma acțiunilor de protocol, din discuții a rezultat ca în cazul apariției de cazuri de declarare a cadourilor, lista acestora urmează să fie publicată pe pagina de internet a instituției. Membrii echipei subliniază faptul că, și în situația în care nu s-au primit cadouri, se recomandă publicarea unui anunț prin care se aduce la cunoștința opiniei publice faptul că nu s-au înregistrat cadouri;

4. Discuțiile au scos în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou;

5. Atât din chestionar cât și din discuțiile cu reprezentanții instituției a reieșit faptul că procedurarea activității în acest domeniu ar urma să aducă o claritate în ceea ce privește acest capitol de evaluare;

6. În cadrul discuțiilor s-a evidențiat faptul că evaluarea asupra utilității unei proceduri sau a aplicării directe a prevederilor legale în materia declarării cadourilor revine instituției, care cunoaște cel mai bine specificul și numărul bunurilor de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004. Importantă este aducerea la îndeplinire a prevederilor legale;

7. Totodată, evaluatorii au atras atenția că legislația în materia declarării cadourilor datează de 15 ani, iar prezumtiva neprimire a unor cadouri declarabile în acest interval nu justifică neluarea măsurilor prevăzute de lege, respectiv constituirea comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor și a registrului de evidență;

8. Cu referire la problema evaluării cadourilor, au fost aduse în discuție exemple de bună practică utilizate în alte instituții publice.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. În legătură cu această temă, din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

2. La nivelul instituției nu există o persoană/structură responsabilă cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public;

3. Reprezentanții instituției au susținut că nu au fost înregistrate avertizări în interes public în perioada de referință, conform Legii nr. 571/2004;

4. În opinia evaluatorilor, în actualul context, procedurarea în acest domeniu este extrem de importantă și poate oferi clarificări în vederea aplicării corecte a legii. În acest sens, identificarea corectă a avertizărilor în interes public dintre petițiile înregistrate pe orice cale, specificitatea canalelor optime de raportare și soluționare a acestora sunt foarte importante. Din această perspectivă dar și din perspectiva clarificării unor pași procedurali bine stabiliți, se impune aprobarea unei proceduri operaționale de sistem.

5. Din perspectiva structurilor din instituție competente să analizeze pe fond conținutul avertizării în interes public, se va avea în vedere ca soluția pentru care optează procedura să fie acoperitoare pentru toate categoriile de personal.

6. Din chestionarul completat și transmis de autoritatea publică evaluată, rezultă că la nivelul acesteia nu au fost desfășurate programe de (in)formare cu privire la regimul protecției avertizorilor în interes public.

III. BUNE PRACTICI

Nu au fost identificate bune practici în implementarea măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției ce fac obiectul evaluării.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Elaborarea la nivelul instituției a unei proceduri operaționale care să se refere la prevenirea conflictului de interese precum și la modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații. Gândirea în cadrul acestei proceduri a unor dispoziții privind interdicția

post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011;

2. Cu privire la elaborarea de viitoare proceduri operaționale, va trebui avută în vedere analiza serioasă a activității procedurabile în vederea evitării riscurilor specifice:
 - (a) supra-reglementare: se constată la nivelul întregii administrații o tendință tot mai accentuată de a elabora proceduri de lucru, fără o analiză temeinică a nevoii de reglementare. Există situații în care legislația primară sau secundară (mai ales în ipoteza în care un act normativ beneficiază de norme de aplicare) este suficientă și poate fi aplicată direct în viața instituției publice. Dimpotrivă, există și materii care sunt reglementate de o manieră generică, caz în care s-ar impune detalierea reglementării primare prin proceduri interne;
 - (b) reglementare inutilă: foarte multe proceduri se limitează, din păcate, la a copia textele legale pre-existente. Deși se poate recunoaște și în acest caz un merit al procedurii de a pune laolaltă texte uneori disparate, utilitatea unei astfel de proceduri este foarte redusă, întrucât nu ajută în mod efectiv personalul căruia i se adresează. Rolul procedurilor este de a traduce, în termeni cât se poate de concreți și aplicați, o prevedere generică într-un context instituțional particular;
 - (c) reglementare riscantă: prin intermediul unei proceduri nu se poate modifica sau restrânge aplicarea actelor normative de nivel superior. Procedura detaliază o prevedere legală, dar nu o înlocuiește sau modifică.
3. Asigurarea participării persoanei desemnate cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010, precum și a restului personalului din cadrul autorității publice, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese;
4. Diseminarea, la nivelul autorității publice, a unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de conflicte de interese și adoptarea ulterioară, dacă este cazul, de măsuri care să asigure îmbunătățirea gradului de cunoaștere a prevederilor legale în materie;
5. Întocmirea unor liste/evidențe de către personalul de la resurse umane cu persoanele care au monitorizat sau controlat societăți reglementate de Legea nr. 31/1990 sau alte unități cu scop lucrativ din sectorul public, inclusiv regii autonome sau cele care au fost implicate în procesul de elaborare a cererilor de finanțare/caiete de sarcini din fonduri europene și/sau fonduri naționale aferente acestora, care să fie transmise compartimentelor de specialitate din structura centrală precum și subordonatelor, pentru a fi avute în evidență, timp de 3 ani, conform art. 94 alin. 3 din Legea nr. 161/2003, în vederea semnării cazurilor interzise de lege;
6. În privința situațiilor de interdicție post angajare se recomandă următoarea posibilă modalitate de abordare:
 - în cazul obținerii și a utilizării fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale: posibilitatea transmiterii unei adrese de informare către beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat, privind încetarea contractului de muncă a unei persoane din instituție care a fost implicată, ca membru al echipei unui proiect, în elaborarea cererii de finanțare și a caietelor de sarcini (și asupra interdicției de angajare în acea entitate pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare)
 - în cazul funcționarului public care a desfășurat activități de monitorizare și control la societățile comerciale sau alte unități cu scop lucrativ, transmiterea unei adrese de informare privind încetarea raportului de serviciu al acestui funcționar către aceste entități și precizarea prevederilor legii privind interdicția acestei persoane de a se angaja, timp de 3 ani, la operatorii economici în cauză.

7. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese și incompatibilităților, cu privire la completarea declarațiilor de avere și interese, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul;
8. Instituirea unui mecanism de monitorizare a respectării obligației de depunere a declarațiilor de avere și interese, cu evidențierea persoanelor care au obligația de depunere/nedepunere a declarațiilor în cazul numirilor/încetărilor în/din exercitarea funcției publice sau posibile conflicte de interese în cazul comisiilor de concurs, depășirea termenelor, transmiterea documentelor către Agenția Națională de Integritate, etc. Rolul acestui mecanism va fi acela de monitorizare a respectării prevederilor legale de depunere a declarațiilor de avere și interese și termenelor de depunere a acestora. Se poate avea în vedere, ca exemplu de bună practică, corelarea programelor informatice de resurse umane cu prevederile specifice din legislația declarațiilor de avere și interese.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

1. Completarea listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, etc.);
2. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, republicată;
3. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
4. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public;
5. Publicarea în format deschis, a informațiilor/documentelor astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Identificarea și publicarea periodică a celor mai relevante informații pentru obiectul de activitate al instituției, în format deschis (statistici, rapoarte, informații utile);
6. Publicarea agendei de lucru a persoanelor din conducerea instituției;
7. Evaluarea largirii posibilităților de comunicare cu comunitatea și prin intermediul altor rețele de socializare;
8. Cu referire la pagina de internet a instituției, se recomandă folosirea ca ghid a Standardului general de publicare a informațiilor de interes public cuprins în Anexa nr. 4 la Strategia Națională Anticorupție 2016-2020.

INCOMPATIBILITĂȚI

1. Elaborarea la nivelul instituției a unei proceduri operaționale care să se refere la conflictul de interese și incompatibilitățile pentru evitarea și gestionarea în cazul apariției, a unor situații de

încălcare a regimului incompatibilităților. Cu această ocazie se poate reglementa și modul de verificare a interdicției de 3 ani prevăzută de art. 25 din Legea nr. 176/2010;

2. Diseminarea, la nivelul instituției, a unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate și adoptarea ulterioară, dacă este cazul, de măsuri care să asigure îmbunătățirea gradului de cunoaștere a prevederilor legale în materie;

3. Organizarea de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților.

DECLARAREA CADOURILOR

1. Constituirea, conform Legii nr. 251/2004, a unei comisii de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;

2. Organizarea unei sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;

3. Asigurarea publicării, conform Legii nr. 251/2004, la sfârșitul fiecărui an, a listei cuprinzând bunurile primite potrivit prezentei legi și a destinației acestora, pe pagina de Internet a autorității publice ori în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

4. Publicarea listei bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol pe site-ul instituției conform art. 3 din Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, nu doar la solicitare în baza Legii nr. 544/2001;

5. Diseminarea unor chestionare de evaluare a gradului de cunoaștere de către angajați a normelor referitoare la declararea cadourilor;

6. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii interne în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. În condițiile în care problematica avertizorilor în interes public capătă o mai mare însemnătate la nivelul Uniunii Europene, și la nivelul Consiliului Județean Gorj, pornind și de la

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației

Bd. Libertății nr. 16, sector 5,

050741 București, România

www.mdrap.ro

Secretariatul tehnic al SNA

Str. Apolodor nr. 17, sector 5,

050741 București, România

www.just.ro

buna practică întâlnită la nivelul altor instituții ale autorității publice locale trebuie elaborată o procedură simplă dar cuprinzătoare care să aibă în vedere protecția avertizorului, canalele de raportare a acestor avertizări și modul și structura împuternicite cu soluționarea celor semnalate.

2. Desemnarea unei persoane/ structuri responsabilă cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public; Se recomandă ca la desemnarea acesteia să fie avute în vedere toate categoriile de personal din instituție (demnitari, funcționari publici și personal contractual). Se apreciază că această persoană nu poate fi consilierul de etică, această categorie fiind specifică numai funcționarilor publici;

3. Organizarea unei sesiuni de (in)formare privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, la care să participe întreg personalul autorității publice;

4. Reglementarea unui canal de comunicare internă, în plus față de cel de audiență, în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o faptă de încălcare a legii în legătură cu activitatea instituției (de exemplu crearea unei adrese de e-mail care să fie destinată doar acestor sesizări);

5. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

RECOMANDARE CU CARACTER GENERAL

Este recomandabil ca instituția evaluată să exercite un rol activ de promovare a agendei de integritate în relația cu structurile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, inclusiv prin centralizarea raportărilor anuale subsumate SNA și prin organizarea unor întâlniri ale responsabililor pe teme specifice prevenirii corupției și promovării transparenței și integrității din cadrul structurii supraordonate cu omologii de la nivelul subordonatelor.

ALTELE

Având în vedere aprobarea **Codului administrativ** prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019, recomandăm analizarea modificărilor legislative aduse prin acest act normativ și întreprinderea demersurilor în vederea respectării prevederilor acestuia.

De exemplu:

Art. 197 (Comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative) prevede la alin. (5) ca „Hotărârile și dispozițiile, documentele și informațiile financiare, precum și alte documente prevăzute de lege se publică, pentru informare, în format electronic și în monitorul oficial local care se organizează potrivit procedurii prevăzute în Anexa nr. 1²”. Conform acestei proceduri structura paginii de internet a fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale, va cuprinde o etichetă (secțiune) distinctă în prima pagină a meniului, în prima linie, în partea dreaptă numită **Monitorul Oficial Local** (care va cuprinde șase subetichete în care se vor regăsi documentele prevăzute la art. 1. alin. 2, 3). Ulterior creării acestei etichete, ordonatorii principali de credite transmit ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice linkul respectiv, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a procedurii (3 iulie 2019).

² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/215926>

Totodată, orice modificare a linkului transmis se comunică, în termen de 15 zile de la realizarea acesteia, ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice în vederea actualizării.

Din modificările aduse de articolul 634 la lit. h) a art. 26 alineatul (1) din [Legea nr. 176/2010](#) privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea [Legii nr. 144/2007](#) privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, reiese că pentru categoria *aleși locali* Agenția Națională de Integritate va comunica raportul de evaluare *instituției prefectului*. Totodată, litera i) a art. 26 alineatul (1) fost abrogată.